

Зміївський Центр дитячої та юнацької
творчості

Методична розробка
на тему:

*“Використання системного підходу
у вихованні учнів на заняттях гуртка”*

Виконала:
керівник гуртка
“Тех.моделювання”
Затолокіна Т.В.

Навчання і виховання – це складові єдиного процесу. Існує специфіка кожної складової. Навчання спрямоване на інтелект, а виховання – на почуття, емоції.

Змістом виховання є моральні норми і моральні дії, правила, переконання, відношення до навчання, праці, оточуючих людей, до себе, до суспільної власності – все це повинно формувати певний тип поведінки особистості.

Лише компетентна, самостійна і відповідальна, з чіткими громадянськими позиціями індивідуальність, а точніше, вихована людина, здатна до оновлення суспільства, забезпечення державності України, розвитку її економіки та культури. Тому перші кроки в реалізації нової парадигми виховання спрямовуються на розвиток особистої активності суб'єктів навчально-виховного процесу. Оскільки навчання і виховання здійснюється на основі відносин передусім педагога і учня, то ці відносини мусять бути педагогічно доцільними, морально-естетичними, гуманними, тобто виховуючими.

Правильно організоване виховання формує повноцінну цілісну особистість, індивідуальність, яка високо цінує свою громадянську, національну і особистісну гідність. Завдяки національному вихованню у дітей найповніше реалізується природні задатки, формується національний склад мислення, психіки, національний характер і світогляд.

Отже, йдеться про необхідність систематичного і цілеспрямованого виховання національного типу особистості.

Тому, темою моєї самоосвітньої роботи є - «Використання системного підходу у вихованні учнів на заняттях гуртка», над якою я працювала протягом 2004-2005 навчального року.

Головна моя мета – це виховання особистості, здатної творити життя, гідне людини, тому що найвища цінність – людина. З цього випливає основний напрямок – гуманістичний погляд на навчання і виховання, що ґрунтується на допомозі дітям знайти себе, розвивати свої творчі здібності, самореалізувати свої сили, осмислювати життєві явища, знаходити власну позицію шляхом напруженої інтелектуальної роботи.

Саме досягненню цієї мети, а також визнанню пріоритетності виховання та розвитку особистості під час занять, створенню системи виховної роботи і підпорядкована вся моя діяльність.

Мої методи навчання та виховання є доступними, відповідають віковим та індивідуальним особливостям вихованців, рівню їх підготовки. У виборі змісту виховання я керуюся такими принципами: ідейна спрямованість змісту, зв'язок з наукою і життям, відображення сучасних та перспективних тенденцій суспільного розвитку.

Основна кількість дітей, що відвідують гуртки «Технічне моделювання» та «Декоративно-прикладне мистецтво» - це діти молодшого шкільного віку. Саме в цей час закладається фундамент моральної поведінки дитини, починає

формуватися громадянська спрямованість особистості, активно відбувається засвоєння духовних цінностей, розвивається пізнавальна активність та культура розумової праці, формується розуміння ролі праці та естетичної культури в житті суспільства. Звідси стає зрозумілою і необхідною вся важливість організації правильного підходу до виховання. Педагог повинен вміло поєднати напрями в єдину систему виховання.

До числа основних напрямів виховання відносять: формування національної свідомості і самосвідомості, формування духовної культури особистості, виховання моральної, художньо-естетичної, політичної, фізичної, екологічної культури, виховання творчої, працелюбної особистості, розвиток індивідуальних здібностей і таланту молоді.

1. Формування національної свідомості і самосвідомості, патріотичне та інтернаціональне виховання, виховання мовної культури.

Однією з найважливіших громадянських рис особистості є сформованість національної свідомості, патріотичних почуттів до рідної землі, свого народу. Формування національної самосвідомості передбачає: засвоєння молоддю етнічної спільності, національних цінностей (мови, культури), прихильність до розбудови національної державності, патріотизм.

Працюючи над проблемою системного виховання з метою формування національної свідомості і самосвідомості у молодших школярів я використовую такі форми виховної роботи як бесіди, вікторини, конкурси, екскурсії, виставки, зустрічі. Ці форми роботи передбачають використання таких засобів народної педагогіки: народні казки, прислів'я, приказки, ігри, розваги, легенди тощо.

В початкову програму гуртка «Декоративно-прикладне мистецтво» я включаю такі бесіди:

- «Декоративно-прикладне мистецтво, народні ремесла України».(додаток №1)
- «Обряди та звичаї нашого народу».
- «Ткацтво на Україні».
- «Гончарство, як вид мистецтва».
- «Народна іграшка».
- «Календарно-обрядові звичаї зими».
- «Українські обереги».
- «Декоративний розпис».

Під час цих бесід діти ознайомлюються з історією України, її спадщиною. Бесіди сприяють розвитку інтересу до народних ремесел, бажанню навчитись справі майстрів, вихованню любові до праці, повазі до людей праці, любові до рідної землі.

Такі бесіди, як - «Державні символи України», «Чому наш прапор жовто-блакитний», «Дерева-символи», «Квіткова символіка», «Трави, квіти, дерева й

кущі в українських обрядах», сприяють ознайомленню вихованців з національною символікою України».

Підводячи підсумки по виготовленню виробів, проводжу конкурси:

- витинанок «На кращий український рушник», який супроводжую розповіддю про український родинний обіріг,
- на кращий декоративний посуд, що супроводжується розповіддю про декоративний розпис,
- на краще пано до українських казок, що виконується в техніці аплікації з тканини і є частиною українського фольклору.

Для перевірки засвоєння знань учнів використовую різноманітні вікторини.

- «Чи знаєш ти квіти?» (додаток № 2)
- «Українські страви»
- «Що ти знаєш про народні ремесла?»

2. Утвердження принципів загальнолюдської моралі.

Важливе місце у системі виховання посідає утвердження принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, патріотизму, доброти, працелюбності, інших добро чинностей. Формування морально-етичних якостей особистості на ґрунті відродження національних традицій, звичаїв передбачає вироблення в дітей стійких моральних якостей, покликаних виступати в ролі регуляторів взаємовідносин в суспільстві, узгодження дій і вчинків людей.

На особистому досвіді пересвідчилась, що принципи народної моралі найкраще засвоюються у процесі безпосереднього залучення дітей до праці, побуту. Морально-етичне виховання молодших школярів треба починати із засвоєнням і дотриманням ними правил співжиття у колективі, сім'ї, громадських місцях.

Враховуючи вік своїх вихованців я планую такі заходи: бесіди «Найближчі нам люди», «Материнська пісня»; сюжетно-рольові ігри «В країні Ввічливості», «Лицарський турнір».

3. Формування художньо-естетичної освіченості і вихованості.

Естетичне виховання формує у людини естетичну свідомість, допомагає сприймати і переосмислювати явища і процеси дійсності. Особливо важливу роль в естетичному вихованні молоді відводиться мистецтву (живопис, скульптура, театр, література, музика тощо). Воно пробуджує і розвиває в людині естетичне, емоційне ставлення до дійсності.

Важливе місце у моїй роботі по естетичному вихованню посідає прилучення учнів до народного мистецтва – образотворчого, декоративно-прикладного. У різноманітних формах цього мистецтва - вишиванках, розписах, ткацтві, гончарстві, художній обробці деревини втілені світоглядні ідеї та естетичні смаки народу, власні педагогічні традиції.

Під час занять :
«Народна іграшка», «Ткацтво на Україні», «Гончарство, як вид мистецтва», «Декоративний розпис», «Українська витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва», демонструючи зразки виробів народних майстрів – я створюю проблемні ситуації, що спонукають дітей до самостійного розв'язання закономірності ритму, контрасту, пропорційності, рівноваги у композиціях (додаток № 3).

Важливим засобом естетичного виховання є фольклор. Так, при викладанні теми «Виготовлення оберегів» я розповідаю вихованцям легенди, повір'я, що пов'язані з історією їх виникнення. Мотиваційній частині заняття «Аплікація з берести» використовую загадки. Працюючи над темою «Аплікація з соломи» - знайомлю дітей з українським одягом.

Декоративно-прикладне мистецтво тримає в собі великі можливості естетичного виховання школярів, розвитку художнього смаку, творчого потенціалу. Тому, при складанні навчального плану я більший акцент роблю на такі теми занять, які ширше познайомлять гуртківців з народними ремеслами, з обрядами та звичаями нашого народу.

Естетична вагомість спілкування з творами народного мистецтва, з самим процесом виготовлення потрібних та корисних в житті речей, уміння створювати їх є більш важливим для загального художнього розвитку дітей, для виховання у них поваги до праці, розвитку художнього смаку. Важливим є врахування єдності естетичного пізнання з власною художньою практикою учнів. Так, наприклад, при викладенні теми «Українська витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва» я даю основні знання з історії та розвитку витинанок, їх різновидів, знайомлю зі зразками народних майстрів. Гуртківцям пропоную виготовити власні витинанки, в яких вони відтворять свій естетичний смак, художній задум.

Одним із засобів естетичного виховання є оздоблення кабінету. Діти вчаться підбирати роботи на постійно діючу виставку в кабінеті за кольоровим рішенням, особливостями форми, естетичним виглядом, конфігурацією, розміром, технікою виконання. Гуртківці не тільки оформляють роботи, а й вчаться їх аналізувати.

Мої вихованці постійно приймають участь в обласних виставках «Наш пошук і творчість тобі, Україно», «SOS – вернісаж», «Джміль і Бджілка», «Барви Слобожанщини», які є результатом творчої і натхненної праці дітей, вдосконаленням їх естетичних смаків.

4. Виховання творчої, працелюбної особистості, цивілізованого господаря.

Важливою рисою громадянина є його трудова активність, сформованість творчої, працелюбної особистості цивілізованого господаря, що здійснюється як під впливом усього середовища, так і внаслідок цілеспрямованого трудового виховання. Останнє покликане формувати свідоме ставлення до праці, виробляти навички і вміння трудової діяльності, професійної майстерності, готовність жити і працювати. Саме на рішення таких завдань спрямована робота гуртків «Технічне моделювання», «Декоративно-прикладне мистецтво».

В процесі трудового навчання і участі в суспільно корисній виробничій праці учні засвоюють прийом ручної праці з різними матеріалами, виготовляють іграшки, різні корисні вироби для закладу, дому. Обов'язковою організації праці є її направленість, що виховує відповідальність за справу, бажання виконати роботу якнайкраще. Результатом кожного заняття є виріб, виготовлений гуртківцем. Яким він буде – залежить і від вихованця, і від вдало організованої та спланованої роботи керівника.

Плануючи роботу по конструюванню я складаю систему з послідовним ускладненням завдань, ставлю перед гуртківцями певні труднощі, що призводять до самостійних відкриттів. Наприклад, щоб збудувати трактор, діти спочатку вчаться читати і виконувати креслення, конструюють найпростіші коробки, ознайомлюються з геометричними тілами, вчаться робити розгортки виробу за зразком, а потім самостійно.

В процесі трудового виховання дітей молодшого шкільного віку важливо не тільки навчити їх елементарним трудовим навичкам, умінні працювати різними інструментами, але й формувати моральні якості, необхідні вихованцю: самостійність, цілеспрямованість, охайність, наполегливість, старанність, доброзичливість у відносинах між гуртківцями.

Формуючи у дітей позитивне ставлення до праці я ставлю перед собою ряд завдань:

- навчити їх ставити мету і знаходити шляхи її досягнення,
- вчити самостійно аналізувати і планувати майбутню роботу, організувати і контролювати свої дії,
- пробуджувати цікавість та інтерес до виробу,
- формувати образне мислення, вміння здійснювати свій задум,
- розвивати логіку, винахідливість, стійкий інтерес до творчої пошукової діяльності,
- створити умови для самовираження через участь у виставках, конкурсах,
- виховувати любов, прагнення до того, щоб відчувати задоволення та радість від досягнутого.

Роботу над вирішенням цих завдань ведуть систематично на кожному занятті. (додаток № 4)

5. Виховання фізичної і валеологічної культури.

Повноцінний фізичний розвиток дітей, охорона і зміцнення їхнього здоров'я є одним з пріоритетних напрямів виховання. Повноцінний фізичний розвиток особистості, сформованість її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонії тіла й духу, людини і природи – основа фізичного виховання.

Фізичне виховання є важливим компонентом гуманітарного виховання молоді, формування у них фізичного та морального здоров'я, удосконалення фізичної і психологічної діяльності, формування усвідомленої потреби у фізичному вдосконаленні, розвиток інтересу і звички до самостійних занять фізкультурою і спортом, набуття знань і умінь здорового способу життя.

Основні види і форми роботи з формування фізичної культури в молодших школярів, які я використовую на заняттях гуртків – це фізкульт. хвилинки; на перервах – рухливі ігри «День, ніч», «Кіт і мишка», «Гуси лебеді»; спортивні змагання «Веселі старти», «Козацькі забави». Під час канікул плануються різноманітні ігри-подорожі «Знайди скарб», «Світ морських пригод», які поєднують в собі фізичне, моральне виховання та культуру розумової праці.

6. Формування екологічної культури, гармонійних відносин з природою.

Проблема бережливого ставлення до природи, охорона навколишнього середовища, поліпшення екологічної ситуації є актуальною для України.

Формування екологічної культури як цілісного процесу включає правовий, моральний, духовний, етичний та естетичний компоненти, які знаходять відображення в основних видах діяльності учнів – навчанні, праці, грі.

Відчуття і розуміння природи повною мірою відбуваються під час проведення екскурсій у природу, прогулянок, подорожей. Кожна із екскурсій супроводжується бесідами «Природа – рідний дім», «Правила поведінки у лісі», «Птахи нашого краю». Проведення конкурсів на краще знання загадок, прислів'їв, пісень, приказок про природу під час екскурсій дають дітям можливість перевірити свої знання з екологічної культури.

Готуючись до обласної виставки «SOS-вернісаж» я планую ряд занять, на яких діти самостійно обирають види робіт на тему збереження природи, підбирають матеріал (промислові відходи), створюють ескізи робіт, продумують екологічне значення даної роботи. Свої вироби вони збагачують старанністю, художнім смаком, естетичним виглядом, творчістю. У 2004 році вихованці стали переможцями конкурсу.

7. Розвиток індивідуальних здібностей і обдарованості дітей.

Позашкільні заклади освіти та виховання покликані відіграти головну роль у виявленні талановитих дітей у таких специфічних сферах, як пісенна творчість, хореографія, образотворче мистецтво, технічна творчість тощо.

Сучасна психолого-педагогічна наука та практика дедалі чіткіше усвідомлює необхідність пошуку принципово-нової, нетрадиційної організації, форм і методів, змісту навчально-виховної роботи позашкільного закладу з творчо обдарованою молоддю на основі диференційованого навчання та виховання їх, додаткової освіти. В ході яких мають бути враховані їхні специфічні індивідуальні, вікові, особистісні якості, нахили, здібності.

З метою виявлення обдарованих дітей, їх інтересів, здібностей, на початку навчального року я проводжу анкетування (додаток № 5). Систематично проводжу з ними індивідуальні бесіди: «Необхідність декоративно-прикладного мистецтва в сучасному житті», «Моя майбутня професія», «Мої винаходи», «Особистий внесок у роботу гуртка» тощо. Залучаю їх до організації та участі в масових заходах. Вихованці мають змогу брати участь у постійно діючій виставці у вітринах закладу.

Для обдарованих учнів розроблені на кожне заняття додаткові завдання: оздобити роботу на свій смак, створити власні ескізи робіт, застосувати нові техніки, виготовити виріб для зразка, заготувати шаблони, перфокарти для молодших гуртківців.

Значне місце займає залучення обдарованих дітей до участі в районних та обласних виставках, конкурсах. Мої гуртківці, неодноразово, були нагороджені грамотами за першість у таких виставках-конкурсах «Наш пошук і творчість тобі, Україно!», «SOS – вернісаж». До цих виставок діти готуються заздалегідь, продумують ескіз виробу, відповідність темі виставки, значущість, складають план роботи виготовлення виробу, передбачаючи кінцевий результат. Завершені роботи мають гарний естетичний вигляд, відзначаються досконалістю, що є результатом розвитку творчості, працелюбності учнів, художньо-естетичної освіченості.

Таким чином, використання системного підходу у вихованні дає більш вагоміші результати у формуванні всебічно розвиненої особистості дитини.

Бесіда «Декоративно-прикладне мистецтво».

Мета: поширити знання учнів про декоративно-прикладне мистецтво, розвивати художній смак, виховувати національну свідомість.

План

1. Що таке декоративно-прикладне мистецтво. Головні призначення виробів, їх види.
2. Художнє оздоблення виробів.
3. Деякі відомості із історії декоративно-прикладного мистецтва.
4. Сучасні види декоративно-прикладного мистецтва.

Декоративно-прикладне мистецтво оточує нас в повсякденному житті, робить його красивішим. Бажання зробити предмет побуту та праці зручними і красивими народилося у людини з перших кроків її свідомої діяльності. Мрія про прекрасну форму пройшла крізь віки. Призначення декоративних творів мистецтва висловлено їх назвою, адже слово «декор» французького походження, означає «прикраса». Декоративність – засіб створення зображення, яке відрізняється орнаментальністю, загальністю форм, кольоровим розмаїттям. Видами декоративного мистецтва є: кераміка (гончарне мистецтво та глиняна іграшка); художня обробка металу, дерева, кістки (різьблення, розпис); вишивка, мереживо, килимарство, ткацтво, плетіння (з лози, з мотузок – «макrame»).

Твори декоративного мистецтва прикрашають побутові предмети, милують зір людини, викликають у неї приємні емоції. Особливістю декоративного мистецтва є те, що воно не лише прикрашає життя, а й входить в нього. Зразки декоративно-прикладного мистецтва можна бачити всюди: це і посуд, одяг, прикраси, килими, меблі. Зробити річ красивою нелегко. Потрібно дотримуватися певних вимог, законів.

Вимоги до художнього оздоблення предметів такі:

1. Всі частини предмету повинні бути пропорційні одна одній.
2. Велике значення мають лінії, які утворюють контури предмету, його частин.
3. Красота предмету не повинна заважати призначенню, форма має відповідати характеру використання.
4. Потрібно враховувати властивості матеріалу: міцність, твердість, колір, узорна будова деревини, які повинні відповідати предмету.
5. Важливу роль у виробі грає колір. Він має робити виріб яскравим, веселим, але не шокуючим. Кольори повинні співвідноситися.
6. Важливими в художньому оздобленні є прикраси, які повинні підкреслювати форму, складати з нею ціле, повинні відповідати поверхні виробу, прикрашати виріб.

Різні за формою та кольором мотиви рослинного та тваринного світу, предмети побуту і сама людина – це все невичерпне джерело творчості для всіх народів в усі часи. Від спілкування з оточуючим світом людина одержує про красу, гармонію, досконалість. Створюючи декоративну композицію, творець спрощує природну форму, стилізує її. Декоративні вироби прикрашають орнаментом – візерунком, який складається з ритмічно злагоджених елементів. В залежності від елементів розрізняються такі орнаментальні композиції: геометричні, рослинні, предметні, каліграфічні, пейзажні, геральдичні. Майстри вміють вдало поєднати кольори, ритм, світло, тінь, що мають глибокий вплив на людину.

Декоративно-прикладне мистецтво має велику історію. Люди завжди прагли зробити своє життя красивішим. Прикрашали житло, одяг, побутові речі, взуття, сумки,

пояси. Особливим багатством, вишуканістю, величию відрізнялися царські та боярські споруди, одяг, посуд, прикраси тощо. Багато цих предметів в наш час зберігаються в музеях. Більшість з них вважають пам'ятниками мистецтва.

Кожна епоха залишала шедеври людської творчості за законами краси. Це і вишукані рельєфи соборів, твори обробки металу, дерева, кості, українські рушники, твори ткацтва та дивовижні килими. Великою різноманітністю форм, розмірів та багатством декорування характеризується традиційний український посуд: барильце, баклага, куманець, глечики, горщики, макітри. Привертала загальну увагу виробу майстрів села Опішня Полтавського земства. Цікавими за розписом і формою є твори Київської, Житомирської, Львівської областей. Відомими на весь світ є українські народні іграшки.

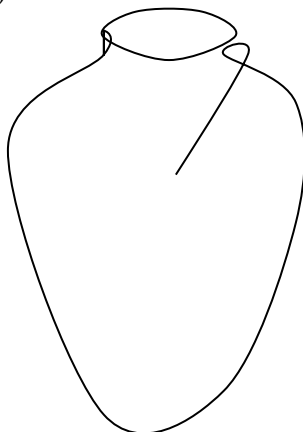
Сучасне декоративно-прикладне мистецтво вивчає і розвиває традиції, що склалися споконвік. Багато ремесел в сучасному житті не мають широкого використання (чинбарство - кожевничество, стельмахи, ковальство) тому поступово замінюються новими. Так, складне мистецтво ручного вишивання для прикрасення одягу замінюють машинним, ткацтво використовується в гобеленах. Широкої популярності набула сучасна кераміка (вази, підсвічники, сувеніри). В наш час люди почали велику увагу приділяти українському декоративно-прикладному мистецтву, тому сучасні вироби можна зустріти на художніх виставках, на виставках-продажу (обереги, сувеніри, декоративний розпис, батік, вишивання тощо).

Таким чином, декоративно-прикладне мистецтво завжди відігравало важливу роль в духовному, естетичному, художньому вихованні особистості. Ознайомлення з українським мистецтвом допомагає розкрити справжню красу та мудрість народу – творця, сприяє розвитку національної свідомості в цілому.

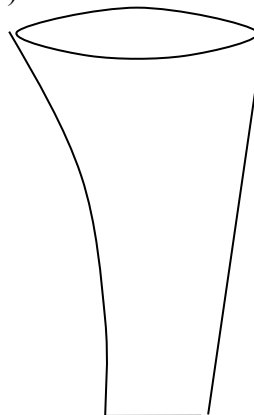
Приблизні запитання і завдання для учнів:

1. Де можна зустріти вироби декоративно-прикладного мистецтва?
2. Яке головне призначення прикладного мистецтва?
3. Яких вимог потрібно дотримуватися, щоб річ була красивою?
4. Виясніть, що порушено в предметі, що потрібно змінити, щоб виріб став красивим?

а)

б)

пропорційність

5. Чи можна назвати виріб декоративним, якщо малюнок на ньому одним кольором?
6. Підберіть ілюстрації найбільш відомих зразків прикладних виробів.

Додаток № 2

Вікторина «Чи знаєш ти квіти?».

1. Звідки походить назва «букет»? (17 ст. схід)
2. З чого виготовляли перші букети? (з прянощів: кропу, петрушки)
3. Що означають кольори у квітковій символіці? (червоний-кохання, рожевий-молодість, жовтий-шлюб, зелений-надія, синій-вірність, чорний-траур, білий-чистота)
4. Скільки квітів в українському вінку (12)
5. Яку квітку вважають символом життя? (барвінок)
6. Яка квітка, за легендою, виросла на могилі Василя? (васильок-волошка)
7. Що символізує біла лілія? (чистоту)
8. Яку квітку вважають квіткою нечистої сили? (папоротник). Коли вона цвіте? (опівночі на свято Івана Купала)
9. Назва якої квітки пов'язана зі сном? (сон-трава)
10. Які ви знаєте лікарські рослини? (барвінок, кульбаба, материнка, звіробій, подорожник, ромашка, бузина...)

Додаток № 3

Тема заняття: «Ліплення декоративного посуду».

На даному занятті просліджується формування у дітей уявлення про гармонію та досконалість у виробках.

Проблемна ситуація.

Перед дітьми виставлені зразки декоративного посуду: тарілки, миски, чашки, горщики різні за формою, розміром, призначенням.

Педагог: діти, уявімо, що ми в магазині посуду. Я – продавець, ви – покупці. Обираючи певний посуд ви повинні про нього розповісти:

- яке призначення даного виробу?
- Яку має форму?
- Чи можна назвати цей виріб красивим?
- Чи він зручний у використанні?
- Цей предмет ви назвали б повсякденним чи святковим?
- Як прикрашений виріб, тобто які елементи узору входять в орнамент і якого вони кольору?

Проблема: чи можна ці твори назвати зразками декоративно-прикладного мистецтва? Чому?

Додаток № 4

Додаю конспект викладення практичної частини заняття гуртка «Технічне моделювання» 1 рівня навчання. Дане заняття є одним із прикладів системної роботи у трудовому вихованні під час навчального процесу. В конспекті наведені окремі форми роботи, які сприяють формуванню стійких інтересів до праці, розвивають творчу і трудову активність, технічне мислення, виховують культуру праці, естетичний смак

Тема заняття: **Виготовлення іграшки “Вертоліт”.**

Мета: Навчити виготовляти іграшку з фанери “Вертоліт”.

Хід заняття.

1. Вступна частина.
2. Основна частина
  - а) мотиваційна частина
  - б) викладення нового матеріалу
  - в) практична частина
- Повторення правил ТБ при роботі з лобзиком.

Я буду починати, а ви закінчуйте:

Роботу починай... з дозволу керівника.

Перед початком роботи перевіряй... справність інструментів. Не працюй зламаними інструментами.

Дбайливо стався ... до інструментів, приладів, матеріалів, посібників.

В процесі роботи своєчасно ... прибирай залишки фанери. Тирсу прибирай ... вологою ганчіркою, або за допомогою совка.

Не нахиляй голову ... над роботою.

Випилюючи, не роби ... різних рухів, не перегрівай пилку.

При роботі слідкуй ... за положенням пальців лівої руки, щоб запобігти травмуванню їх пилкою.

- Самостійна робота. (проводиться по ланкам: 1 група дітей працює з фанерою, випилює вертоліт; 2 – з папером, виготовляє аплікації)

Кожен з учнів 1 групи отримують конверти, в яких набір геометричних фігур. Завдання: скласти силует вертольоту з геометричних фігур, наклеїти їх на папір.

Діти, серед вас ми проведемо конкурс. Який вертоліт буде найцікавішим, найоригінальнішим за будовою, той отримає почесне звання “Головний моделіст”

- Поточний інструктаж.

(діти починають працювати за планом)

Уявіть, що ми завітали на авіазавод. Спочатку ми зайшли до конструкторського бюро. Нам запропонували вірно зорієнтуватися в деталях вертольоту, розташувати деталі виробу на матеріалі, економлячи його. Олівці у конструкторів гострі, лінії чіткі. (діти розуміють, що матеріал треба використовувати економно, працювати з шаблонами охайно).

А тепер ми переходимо в цех заводу, де працюють робітники. Вони заготовляють деталі для вертольоту. Всі робітники знають: якщо старанно виготовляти деталі, то отримаємо гарний виріб.

Після роботи перейдемо в ВТК (відділ технічного контролю) і отримаємо “знак якості”. Знаки якості у нас поділятимуться на такі категорії: “Найохайніший виріб”, “Справжній майстер”

(Діти працюють самостійно. В ході роботи надаю допомогу учням, які її потребують, слідкую за дотриманням правил ТБ. Даю індивідуальні поради, щодо чіткості нанесення малюнку на фанеру, правильності виготовлення і збирання деталей. Дітям, що працюють з папером, пропоную експериментувати, викласти декілька варіантів, а найкращі наклеїти. Нагадую, що вироби повинні бути охайними, красивими.)

- Поточний інструктаж.

Фізкультхвилинка.

Загадки:

Хто усе полагодив: вікна, двері, стіл, замок?
 Це завзятий наш дружок – непосидючий ... (молоток)
 Дрібно жує, сам не їсть, іншим не дає. (лобзик)
 Два кінця, два кільця, а посередині винтик. (ножиці)
 Зуби маю, а зубного болю не знаю. (пилка)
 Товстий тонкого поб'є – тонкий що-небудь приб'є. (молоток і гвіздок)
 По дерев'яній річці пливе кораблик новий,
 Звивається в колечки димок його сосновий. (рубанок)
 Маленького зросту, тонка і гостра,
 За собою хвіст тягаю. (голка з ниткою)

(В ході роботи слідкую за дотриманням правил ТБ, умілим застосуванням правил випилювання, надаю індивідуальну допомогу, коригую дії учнів)

2. Заключна частина.

- Виставка робіт гуртківців, їх аналіз.

Діти, а зараз ми вишикуємо наші вертольоти в 1 ряд, а представники ВТК (учні, яким я видаю бейджики) поставлять “знак якості” на ваших вертольотах.

Анкета для керівника гуртка для виявлення обдарованих дітей

При оцінці вашого учня використовуйте наступні твердження. Співпадання вашої думки з даним твердженням оцінюється в 1 бал. Чим більша сума одержаних балів, тим більше показник обдарованості дитини.

1. В групі дітей навчається без зусиль, швидко засвоює матеріал і має свою думку по багатьом питанням.
2. Велика допитливість.
3. Має великий словниковий запас і вміє ним оперувати.
4. Володіє вмінням аналізувати і робить відповідні висновки.
5. Часто висловлює оригінальні судження і приймає нестандартні рішення проблемних ситуацій.
6. Наполегливий, впертий, рішучий в досягненні бажаної мети.
7. Має широке коло інтересів.
8. В порівнянні з однолітками виявляє активно виражений інтерес.
9. Часто не може примиритися з авторитетом вчителя, першим знаходить помилки в його судженнях, заважає своєю поведінкою навчання.
10. В ранньому віці цікавиться тим, що вивчають старшокласники.
11. Задає багато питань, переважно з кола своїх захоплень і інтересів.
12. Не задоволений поверхневим поясненням і такими ж відповідями на свої чисельні питання.
13. Часто проявляє риси егоїзму.
14. В нього готові відповіді на найбільш неочікувані питання.
15. Досить чуттєвий до будь-якої несправедливості, навіть, якщо це не має відношення до нього.
16. Переважно намагається додержуватися особистого погляду на ті чи інші дії, не звертаючи уваги на обставини та обіцянки.
17. Почате діло завжди намагається довести до кінця.
18. Його інтереси, захоплення досить постійні.
19. Обов'язково реагує на все нове.
20. Переважно намагається знайти самостійне рішення в різних ситуаціях та обставинах.
21. Добре розвинуті уява та фантазія.
22. У спілкуванні відстоює особисту думку, не визнає загальноприйнятих поглядів.
23. З задоволенням вступає в розмову про навколишній світ, дає свою оцінку явищ